

Může vláda nařídit lékařům v rámci nouzového stavu kontinuální pobyt a pracovní nasazení v nemocnici? Může nařídit práci v jiném oboru, než pro který mám kvalifikaci? Může mi nařídit práci i v jiné nemocnici? Může nařídit nasazení lékařek na mateřské dovolené? Mám nárok na zaplacení veškerého času stráveného v takovémto nasazení v nemocnici? Kdybych umřel na Coronavirovou infekci, mám nárok to mít jako pracovní úraz či něco podobného? Musím dokázat nedostatečné krytí ochrannými pomůckami od zaměstnavatele nebo by mi zaměstnavatel musel dokazovat, že jsem se kryl špatně, kdyby mým pozůstalým nic nechtěl zaplatit?

Nouzový stav, resp. zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon, neumožňuje vládě ani jinému orgánu nařídit lékařům kontinuální pobyt a nepřetržité pracovní nasazení v nemocnici, což by mimo jiné bylo v rozporu s celou řadou právních předpisů (např. zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce) i zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Krizový zákon zakládá v ustanovení § 31 odst. 3 písm. d) možnost uložit fyzické osobě pracovní povinnost nutnou pro řešení krizové situace. Plnění této povinnosti je však v souladu s odstavcem 4 téhož ustanovení možné odmítnout s odkazem na riziko ohrožení zdraví či života svého či 3. osob a též v případě že by pracovní povinnost byla uložena v rozporu se zákonem.

Pokud by Vám měla být nařízena pracovní povinnost v jiném specializačním oboru, resp. v oboru, v němž nemáte specializovanou způsobilost, můžete tuto povinnost odmítnout jak s odkazem na možné ohrožení zdraví a života pacientů, které by ošetřoval lékař bez příslušné specializace, tak s odkazem na rozpor se zákonem, konkrétně pak s ustanovením § 5 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta. Toto odmítnutí by nebylo na místě jen tehdy, pokud by Vám byl při poskytování zdravotní péče zajištěn odpovídající dozor či dohled v souladu se zákonem č. 95/2004 Sb. či by se jednalo o nutnou a neodkladnou péči a nebylo by aktuálně možné zajistit jiného lékaře s odpovídající kvalifikací (případ krajní nouze).

Práce v jiné nemocnici by Vám teoreticky v rámci výše uvedené pracovní povinnosti nařízena být mohla, pokud by to bylo v rámci Vašeho specializačního oboru (viz výše).

Nasazení lékařek, které čerpají mateřskou dovolenou, žádný orgán nařídit nemůže, a to zejména s odkazem na ustanovení § 32 odst. 2 krizového zákona, které mimo jiné zakotvuje výjimku z pracovní povinnosti pro ženy pečující o dítě do 15 let věku.

Pokud v nemocnici strávíte více času, než je Vaše obvyklá směna, náleží Vám náhrada za práci přesčas, případně náhrada, která byla sjednána v dohodě o další práci přesčas nad rámec té, kterou Vám může zaměstnavatel v případě potřeby jednostranně nařídit (§ 93 odst. 2 a 3 zákoníku práce).

K dotazu ohledně případného úmrtí z důvodu nakažení koronavirem lze konstatovat, že toto by spíše nežli pracovní úraz bylo kvalifikováno jako úmrtí na nemoc z povolání. Ustanovení § 271k odst. 1 zákoníku práce totiž definuje pracovní úraz jako "poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním". V této souvislosti je tedy předpokládáno, že zaměstnanec bude mít například dopravní nehodu apod., u nemoci

COVID 19 by však absentoval prvek zmíněné násilnosti působení zevních vlivů. Naopak o nemoc z povolání se jednat může, a to v souladu s kapitolou V. přílohy nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. Mezi tyto nemoci dle nařízení patří i nemoci přenosné a parazitární, které vznikají při práci, u níž je prokázáno riziko nákazy.

Zaměstnavatel je v každém případě povinen v souladu s ustanovením § 101 a násl. zákoníku práce zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce. Pokud toto nezajistí, porušuje tím svou zákonnou povinnost. V případném soudním sporu, v jehož rámci by pak pozůstalí mohli teoreticky požadovat náhradu nemajetkové újmy v souvislosti s Vaším úmrtím, by bylo rozhodné, zda se jim v dostatečné míře podaří prokázat, že šlo o úmrtí na nemoc z povolání. Zaměstnavatel či spíše pojišťovna, by jinak mohli argumentovat tím, že není jisté, že se lékař koronavirem nakazil při péči o pacienty (tedy při výkonu pracovních povinností).

V případě prokázání nemoci z povolání jako příčiny úmrtí by byl nárok pozůstalých na náhradu újmy dán bez ohledu na to, zda zaměstnavatel svou povinnost zajistit ochranné prostředky porušil či nikoliv.

Stanovisko výboru Společnosti pracovního lékařství ČLS JEP k podmínkám uznání nemoci COVID-19 za nemoc z povolání ve smyslu nařízení vlády č. 290/1995 Sb. k datu 25.3.2020 naleznete zde: https://www.lkcr.cz/doc/cms_library/covid_19_jako_nzp-101209.pdf